

Pomoč je hitro stekla

Obilno deževje konec februarja letos je prineslo štirim ljudem v Plaveh veliko skrbi. Brežina ob hiši je zgrmela v naraslo Sočo, tako da je bivanje v hiši postalo nevarno.

Poveljnik civilne zaščite občine Kanal ob Soči Boris Čufer je še ta isti večer spisal odločbo o izselitvi ljudi iz enonadstropne hiše. V njej so do tistega dne živeli dva brata, njuna sestra in življenjska spremljevalka starejšega brata. Po prejemu odločbe o izselitvi sta se starejši brat in njegova družica preselili k njenim staršem, medtem ko sta se mlajši brat in sestra, ki sta slabovidna, preselila k bližnjemu sorodniku. Kmalu pa sta si slednja želela samostojnega bivanja, kot sta ga bila vajena do usodnega deževja.

Iskanje primerne stanovanjske rešitve za brata in sestro je steklo zelo hitro in našli so ga v Desklah. Tam je že nekaj časa prazna in obnovljena stavba nekdanjega policijskega oddelka z več stanovanji, zato je poveljnik civilne zaščite Boris Čufer takoj povprašal novogoriško policijsko upravo o možnosti začasnih nastanitve teh dveh ljudi v enosobnem stanovanju. S tako rešitvijo se je strinjalo tudi ministrstvo za notranje zadeve. Pred selitvijo pa je bilo potrebno stanovanje očistiti, ga ogreti in priključiti elektriko, za kar gre zahvala Elektro Primorski.

Med tem časom pa so si strokovnjaki podjetja Geoinženiring že ogledali brežino in izdelali predlog sanacije. Na posebnem sestanku so predstavniki MOP iz Ljubljane, MOP ARSO iz Nove Gorice, Zavarovalnice Maribor, Soških elektrarn, štaba civilne zaščite in občine sklenili, da morajo brežino vsekakor sanirati, saj bi bili v nasprotnem primeru v nevarnosti tudi cesta in železnica. Z interventno sanacijo bodo začeli junija, ko bo gladina Soče primerno nizka, dela pa bodo stala med 30 in 35 milijonov tolarjev.

Brežina pri hiši v Plaveh je zgrmela v naraslo Sočo. (Foto: Občina Kanal ob Soči)

02 Prireditve

04 Prometna varnost

05 Azbestni zakon

06 Praznovali v KS
Deskle - Anhovo

09 Morščanski pust

09 Krapci navdušili

11 Arhitektka Elza
Pavšič

12 Državni prvak v
fitnessu

14 Nekoč je bil
nogomet

ČHE Avče

>> Bojan Perše

Ajdovsko Primorje koplje jašek za strojniško ČHE Avče. (Foto: Barbara Fajdiga Perše)

Črpalno hidroelektrarno Avče so pričeli graditi v letu 2004. Ajdovsko Primorje, ki je izvajalec gradbenih del, trenutno koplje strojnični jašek, ki bo globok osemdeset metrov, in pripravlja traso dva kilometra dolgega cevovoda.

Spomladi bodo pričeli z deli na akumulacijskem jezeru na Kanalskem vrhu, ki bo imel kapaciteto kar 2,1 milijona kubičnih metrov. Zaključek vseh del je predviden v začetku leta 2009.

Gigantska dela seveda niso poceni, zato je družba Soške elektrarne Nova Gorica (SENG) 15. februarja letos podpisala posojilno pogodbo z Evropsko investicijsko banko (EBI) v višini 43 milijonov evrov. Posojilo je dolgoročne narave z dobo vračanja 14 let. Ker je investicijska banka zahtevala zavarovanje posojila, sodelujejo z garancijsko pogodbo še Banka Austria Creditanstalt AG Dunaj, Bayerische Landesbank München, Nova

Ljubljanska banka in Nova KBM. To je prvi del posojila, s katerimi bodo krili šestdeset odstotkov stroškov projekta, štirideset odstotkov pa predstavlja vložek Soških elektrarn. Od tega bo kar polovico vsega denarja zagotovila Evropska investicijska banka, ki načrtno podpira takšne projekte. Celoten projekt je težak kar 91,4 milijona evrov, naložba pa naj bi se povrnila v dobrih desetih letih, vendar v SENG menijo, da se bo glede na cene električne energije investicija povrnila bistveno hitreje oziroma v petih do šestih letih.

Elektrarna bo letno pridobila za 426 gigavatih ur električne energije in bo namenjena predvsem pokrivanju tako imenovanih konic oziroma dražje električne energije. Tako bo elektrarna z isto turbino črpala vodo v akumulacijsko jezero v času poceni električne energije (ponoči in ob koncu tedna) in jo proizvajala takrat, ko so potrebe največje in je seveda električna energija najdražja. Turbina, ki bo vse to zmogla, bo izdelana na Japonskem, od tam pa prihaja tudi družba, ki bo opravila dela v zvezi s tem.

Lokalne volitve 2006

>> Tina Pintar

Letošnjo jesen se bomo po štirih letih ponovno odpravili na volišča in volili predstavnike lokalne oblasti. Pozno jeseni bomo tako dobili nove občinske svetnike in župana ali županjo občine Kanal ob Soči.

Ker je glasilo Most namenjeno obveščanju vseh prebivalcev v občini Kanal ob Soči, smo se v uredništvu odločili, da namenimo nekaj prostora tudi volilnim temam. Za volitve občinskih svetnikov in župana bomo tako namenili nekaj strani jesenske številke glasila Most, ki bo verjetno izšla konec septembra.

Vsaka številka glasila Most ima 2.500 izvodov, dobijo pa ga vsa gospodinjstva v občini brezplačno. To pomeni, da en izvod glasila Most prebereta vsaj dva člana gospodinjstva.

Glasilo je nekoliko večjega formata kot običajne revije (visoko 33 cm, široko 23 cm) in je natisnjeno v barvah. Za oglase imamo tako na voljo 30 x 20 cm prostora, ki pa si jih lahko ogledate samo v tiskani verziji (na občini ali v javni knjižnici), medtem ko si lahko ostala besedila in fotografije ogledate na svetovnem spletu www.obcina-kanal.si (glasilo Most).

Za objavo volilnih programov strank in list ter imen kandidatov/kandidatk za občinske svetnike/svetnice in kandidatov/kandidatk za župana ali županjo smo določili enotna pravila, ki so objavljena v tem in bodo objavljena v junijskem glasilu Most in na spletni strani občine Kanal ob Soči.

Registriranim političnim strankam, listam in kandidatom za župana ali županjo je tako za predstavitev programa in kandidatov (stranke in liste) na voljno največ polovica strani (15 x 20 cm), cena tega prostora pa je 50.000 tolarjev skupaj z DDV (208,64 evrov). Samostojni svetniki se lahko predstavijo največ na četrtini strani (15 x 10 cm) glasilo Most. Cena prostora za samostojne svetnike ali svetnice je 10.000 tolarjev skupaj z DDV (41,72 evrov). Račun za objavo teh besedil mora biti poravnani do določenega roka. Če račun ne bo plačan pravočasno, bomo v uredništvu objavo zavrnil.

Sporočilo občanom skupaj s fotografijami pripravijo registrirane politične stranke, liste, kandidati za župana ali županjo in samostojni svetniki ali svetnice **sami**. Člani uredniškega odbora glasila Most pri pripravi tovrstnih besedil **ne sodelujemo**. Pripravljeno gradivo za objavo v glasilu Most mora biti v cdr ali pdf formatu, ki je namenjen tiskanju. Tako gradivo mora biti poslano po elektronski pošti (glasilo_most2003@yahoo.com) s pripisom LOKALNE VOLITVE 2006 ali poslano na naslov glasila Most (Trg svobode 23, 5213 Kanal ob Soči) s pripisom LOKALNE VOLITVE 2006 do določenega roka. Če gradivo ne bo urejeno po zgornjih navodilih, bomo v uredništvu taka sporočila zavrnil.

Vrstni red sporočil posameznih registriranih v glasilu Most bo enak kot na glasovalnih lističih, ki jih določi republiška volilna komisija.

Vse dodatne informacije o rokih oddaje besedil in načinu plačila pokličite Tadeja Morija (05 398-12-00) ali pa mu pišite na naslov tadej.mori@obcina-kanal.si.

Na podlagi 16. člena statuta občine Kanal ob Soči (Uradne objave, Primorske novice, št. 41/03) in na podlagi odloka o priznanjih občine Kanal ob Soči (Uradne objave, Primorske novice, št.9/00) ter sprememb odloka o priznanjih občine Kanal ob Soči (Uradne objave, Primorske novice št. 39/05) ter na osnovi sklepa občinskega sveta z dne 23. februarja 2006

občina Kanal ob Soči

RAZPISUJE

podelitev naslednjih priznanj občine Kanal ob Soči za leto 2006

1. Naziv častni občan

Naziv častnega občana se podeli posameznikom, ki so s svojim dolgotrajnim delom pomembno in trajno prispevali k razvoju družbe, utrjevanju miru, razvoju in dosežkom na raznih področjih človekove ustvarjalnosti oziroma k ugledu in razvoju občine doma in v tujini. Naziv častni občan se podeli praviloma izjemoma. Naziv častni občan se lahko podeli tudi posameznikom, ki niso iz občine Kanal ob Soči in tudi tujcem.

2. Nagrada občine Kanal ob Soči

Nagrada občine Kanal ob Soči je najvišje priznanje v občini in se podeljuje:

- občanom za njihove izjemne uspehe na posameznih področjih življenja in dela, s katerimi so pomembno prispevali k razvoju in ugledu občine,
- podjetjem, zavodom, organizacijam in skupnostim ter društvom za izredne uspehe in dosežene rezultate zaradi znanstvenega odkritja, inovacij, racionalizatorstva ter oblikovanja novih organizacijskih oblik, pomembnih in koristnih za ožjo in širšo skupnost.

Podeli se največ tri nagrade, od tega dve posameznikom in eno kolektivno.

3. Priznanje občine Kanal ob Soči

Priznanje občine Kanal ob Soči se podeli posameznikom, društvom, zavodom, podjetjem in drugim organizacijam in skupnostim za delo in dejanja, ki so jih dosegli ob posebnih priložnostih in s svojo požrtvovalnostjo in delom povečujejo ugled občine.

Podeli se največ pet priznanj, od tega največ tri posameznikom in dve kolektivno.

Predloge za podelitev priznanj lahko predložijo občani, podjetja, zavodi, organizacije in skupnosti, politične stranke ter društva z območja občine Kanal ob Soči. Predlagatelji naj poleg osebnih podatkov kandidata (ime, priimek, točen naslov, poklic, zaposlitev), navedejo tudi podrobnejšo predstavitev kandidatovega dela in dosežkov na določenem področju ali točno ime in sedež podjetja, zavoda, družbe, društva, jubilej, ki ga praznuje ter njegove dosežke. V predlogu mora biti navedeno, za katero občinsko priznanje je kandidat predlagan. Priznanja bodo podeljena na osrednji prireditvi ob občinskem prazniku občine Kanal ob Soči.

Predloge pošljite ali dostavite osebno v zaprti kuverti na naslov: **Občina Kanal ob Soči, Trg svobode 23, 5213 Kanal** s pripisom »NE ODPIRAJ - PRIZNANJE OBČINE KANAL OB SOČI«, najkasneje do 30. marca 2006.

Morebitne dodatne informacije dobite na sedežu občine ali po telefonu 05/398-12-08.

Koledar prireditev v letu 2006

>> pripravila Tina Gerbec, TIC

APRIL

- **sobota, 8. aprila:** čistilna akcija: krajevna skupnost in Turistično društvo Kal nad Kanalom
- **petek, 21. aprila:** diplomatska razstava akademskega slikarja Jerneja Skrta iz Kanala, Galerija Rika Debenjaka Kanal
- **sobota, 22. aprila:** obeležitev dneva Zemlje - čistilna akcija: Turistično društvo Kolovrat Lig

- **petek, 28. aprila:** proslava ob občinskem prazniku: občina Kanal ob Soči
- **sobota, 29. aprila:** pohod na Lašček: Turistično društvo in krajevna skupnost Kal nad Kanalom
- **nedelja, 30. aprila:** postavitev mlaja in kresovanje: Etnološko društvo Liški pustje
- **nedelja, 30. aprila:** kresovanje v enem izmed liških zaselkov: Turistično društvo Kolovrat Lig
- **nedelja, 30. aprila:** kresovanje: Turistično društvo in krajevna skupnost Kal

MAJ

- **ponedeljek, 1. maja:** 3. pohod ob reki Idriji: Turistično rekreacijsko društvo Globočak Kambreško
- **petek, 12. maja:** kross: ŠRD Ložice
- **sobota, 20. maja:** praznik krajevne skupnosti Levpa, pohod Kje so tiste stezice in srečanje: ŠKTD Levpa
- **sobota, 20. maja:** tri na tri: Klub kanalske mladine
- **petek, 26. maja:** letna razstava kluba keramikov PD Soča Kanal, Trans-forma: Razstava keramikov z obeh strani meje (iz Kanala in Stare Gorice), Galerija Rika Debenjaka

Županove vrstice

>> Miran Ipavec

Staro leto je za nami, zakorakali smo že kar globoko v leto 2006. Tako kot je ta zima v znaku obilice snega, pa bo to leto v znamenju volitev. Oktobra bomo izbrali tiste ljudi, ki nas bodo vodili, razveseljevali in jezili v naši občini Kanal ob Soči.

Pust je najprej obiskal Kanal. (Foto: Barbara Fajdiga Perše)

V prvih mesecih leta se vedno sprejema občinski proračun. Kot da bi bilo to leto zadnje (upamo, da nas ptičja gripa ne bo zdesetkala), bi vsi radi imeli dokončane investicije prav v letošnjem letu! Splošna ugotovitev je, da je ogromno denarja namenjeno vodovodnemu omrežju. Žal se je v preteklih letih in desetletjih premalo vlagalo v obnovo vodovodov, ki ponekod še najbolj spominjajo na rešeto in zelo puščajo, drugod pa jih sploh ni.

Podobno je z dvema daljnovodoma. Eden, to je tisti, ki bo postavljen ob robu Avškega polja, že ima vso potrebno dokumentacijo, a ima številne nasprotnike med domačini. Drugi, ki naj bi vodil od Okroglega pri Kranju do Vidma pa je šele na nivoju ideje in ima nasprotnike na obeh straneh meje. Minister za okolje in prostor Janez Podobnik in predstavnik ELES-a dr. Omahen sta županom Čedadu, Srednjega (Stregna) in Kanala ob Soči ter načelniku upravne enote Tolmin pokazala velik interes za ohranitev neokrnjene narave in nista podprla razmišljanj o tej trasi daljnoveoda. Do kdaj bodo odgovorni še tako razmišljali, pa je že drugo vprašanje.

Med dogodki v preteklih mesecih velja vsekakor omeniti sprejemanje azbestnega zakona, kjer se je občina postavila na stran občanov, ki niso nikoli delali v Salonitu, ampak so zaradi bivanja v bližini tovarne zboleli za azbestozo. Tudi o plazu v Plavah je bilo veliko govora in s skupnimi močmi se bo stvar le poskušala čimprej sanirati.

Nekaj jeze je bilo tudi na sestanku s predstavniki Slovenskih železnic in župani ob Bohinjski progi, saj pripravljenci proslave ob 100. letnici proge 15. julija 2006 niso predvideli postanka v Kanalu. Muzejski vlak, ki je svoje drugo rojstvo doživel ravno v Kanalu pred dvema desetletjema, bi torej odpeljal kar mimo nas. Videti je, da se bo tudi to uredilo, uredilo pa se bodo tudi zapornice v Ložicah, ki jim je občina že pred petimi leti namenila 17 milijonov tolarjev.

Med problemi je vsekakor še krivični izračun koncesije za elektrarne, od katere občina praktično ne dobi niti tolarja, saj gre direktno v primerno porabo. Zato je tudi naša občina podpisana pod pobudo za ustavno presojo zakona o financiranju občin.

Seveda pa smo doživeli tudi veliko lepih trenutkov. Borčevska proslava v Morskem je privabila veliko udeležencev, Liški pustje z legendarnim Brankom Žnidarčičem so nam pripravili nepozabno predpustno nedeljo, drugi Branko in njegovo moštvo pa so v Morskem ustanovili svojo občino in jo predstavili številnemu avditoriju. Finale odbojarskega pokala v Kanalu je bil dobesedno praznik športa, žal pa nam je za naslov zmanjkalo le kanček sreče.

Pred nami je še precej izzivov. Pismo o nameri s Čehi in društvom 11. ofenzive 1917 iz Banjški je že podpisano, govori pa o soglasju v zvezi z graditvijo spomenika 5000 Češkimi vojakom, padlim v 11. ofenzivi na Kanalskem vrhu. Še več o tem in še čem drugim pa bo povedano na občinskem prazniku v petek, 28. aprila v Desklah. Do takrat pa se lepo imejte.

Izlet v Sonnino

>> Miran Ipavec

Konec maja bo prijateljsko italijansko občino Sonnino obiskala delegacija občine Kanal ob Soči.

Na osemsto kilometrov dolgo pot pa bo odpeljal še en avtobus. Vsi, ki bi si radi ogledali lepote pokrajine Lazio in okusili odlične artičoke, mocarelo, olive, oljčno olje in druge dobrote, ste na ta izlet lepo vabljeni.

Sonninčani so nas že obiskali na Festivalu narodov v letu 2004 in prav je, da jih v večjem številu obiščemo tudi mi. Vsakdo, ki je pripravljen žrtvovati podaljšan majski vikend in nekaj evrov, lahko že konec aprila povpraša v TIC-u (05/398-12-13). Seveda bo ena izmed postaj tudi Rim, pa obala Tirenskega morja in Priverno ter Sonnino z nepozabnim praznikom bakel.

Vabljeni!

JUNI

- petek, 26. maja:** nogometni turnir v Ligu: Turistično društvo Kolovrat Lig
- sobota, 27. maja:** srečanje pihalnih orkestrov: Deskle
- sobota, 27. maja:** nogometni turnir v Ligu: Turistično društvo Kolovrat Lig
- nedelja, 28. maja:** Lokostrelski turnir: Lokostrelsko društvo Deskle
- nedelja, 28. maja:** 4. kulturni dnevi pod Globočakom: Otvoritev z etno - kulturnim srečanjem z Rezijo: T.R.D. Globočak
- sobota, 3. junija:** športne igre krajevnih skupnosti
- sobota, 10. junija:** 4. kulturni dnevi pod Globočakom: Močila: 30. obletnica delovanja Beneškega gledališča – komedija z naslovom Orkester: T.R.D. Globočak
- sobota, 10. junija:** turnir med dvema ognjema: Mladinski klub Deskle in ŠRD Ložice
- petek, 16. junija:** turnir v malem nogometu: ŠRD Ložice
- petek, 16. junija:** letna likovna razstava učencev OŠ Kanal, Galerija Rika Debenjaka Kanal
- sobota, 17. junija:** turnir mali nogomet: ŠRD Ložice
- petek, 23. junija:** kresna noč Ročinj: krajevna skupnost Ročinj
- petek, 23. junija:** turnir v malem nogometu: ŠRD Ložice
- sobota, 24. junija:** krajevni praznik: krajevna skupnost Ročinj
- nedelja, 25. junija:** koncert ob dnevu državnosti: Turistično društvo Kolovrat Lig
- nedelja, 25. junija:** raft po Soči: Turistično društvo Kanal

Bolj varni smo

Po statističnih podatkih, ki smo jih prejeli od policijske uprave Nova Gorica (PU Nova Gorica), smo v letu 2005 bili bolj varni kot leto poprej.

V letu 2005 je PU Nova Gorica v občini Kanal ob Soči zabeležila skupaj 94 kaznivih dejanj v letu 2004 pa 151. Število kaznivih dejanj se je zmanjšalo v skoraj vseh krajevnih skupnostih, razen v krajevni skupnosti Avče, kjer se je povečalo število kaznivih dejanj (iz 4 na 13) in v Kalu nad Kanalom (iz 4 na 6). Najbolj drastično se je število kaznivih dejanj zmanjšalo v krajevni skupnosti Deskle - Anhovo. Policija ocenjuje, da je znan odvisnik v letu 2005 prenehal z dejavnostmi, ki sodijo med kazniva dejanja.

Med obravnavanimi kaznivimi dejanji je bilo leta 2005 še vedno največ vlomov. Število kršitev javnega reda in miru lani ni bilo bistveno večje (45 kršitev) kot leta 2004 (42 kršitev).

V občini se je lani zgodilo 58 prometnih nesreč, pri tem pa je en človek izgubil življenje, štirinajst ljudi je bilo hudo telesno poškodovanih, šestnajst ljudi pa je dobilo lahke telesne poškodbe. Policija navaja, da so največkrat vzroki za prometne nesreče nepravilna stran in smer vožnje in neprimerna hitrost. Prometna varnost se je v letu 2005 sicer poslabšala, je pa zadovoljivo, da v prometnih nesrečah ni umrlo več ljudi kot poprej. Tudi leta 2004 je umrl en človek. Največ in najhujše prometne nesreče se dogajajo na glavni cesti od Nove Gorice do Tolmina, zato bodite previdni, ko se odpravite na pot.

Še veste, koliko takih točk je bilo? (Foto: Občina Kanal ob Soči)

Na tej cesti je policija lani izvedla preventivno akcijo »zakaj«, ki je bila namenjena predvsem opozarjanju vseh voznikov na previdno vožnjo, vendar moramo poudariti, da marsikateri voznik na začetku ni razumel, zakaj stojijo znaki s vprašaji na določenih mestih.

Povabilo k sodelovanju

>> Tina Pintar

Tokratna številka glasila Most nosi zanimivo številko - enajst, kar pomeni, da bodo kmalu minila tri leta od prve številke tega glasila, ki ga izdaja občina Kanal ob Soči. V četrto leto izhajanja bomo stopili prav v vroči volilni jeseni.

V tem času smo na straneh glasila Most objavili besedila in fotografije številnih prireditev, praznovanj, nastopov, športnih iger in drugih dogodkov naše občine. Člani uredništva pa smo večkrat ugotovili, da kakšna prireditev ali dogodek ne dobi svojega mesta v tem glasilu. Včasih zato, ker nas je premalo, da bi lahko bili na vseh prireditvah, ali pa tudi, ker smo nekateri predač, da bi lahko takoj po telefonskem klicu obiskali prireditev. Dogaja pa se tudi, da v uredništvu pravočasno ne dobimo vabila za prireditev.

Vemo, da prireditev ne načrtujete zadnji teden pred uresničitvijo, zato pomislite tudi na nas in nam to pravočasno sporočite na naslov **Glasiło Most, Trg svobode 23, 5213 Kanal** ali na elektronski naslov **glasilo_most2003@yahoo.com**. Zelo pa bomo veseli, če boste včasih kar sami napisali kakšno vrstico o dogodku in poslali fotografijo na zgornja naslova. Za vse informacije me lahko pokličete po telefonu 051/33-44-82 po 15. uri.

Sodelovanje z združenjem Carta di Cividale - Čedajska listina

>> Tina Gerbec, TIC

Občina Kanal ob Soči je letos dobila priložnost za sodelovanje pri projektu, ki ga vodi italijansko društvo Čedajska listina iz Čedad (Associazione Carta di Cividale). To društvo deluje od leta 2002 z namenom promoviranja in bogatenja regijskega okolja v mladinskem duhu.

Društvo vključuje v svoje aktivnosti poleg mladih iz Benečije tudi mladino iz drugih evropskih držav, predvsem pa iz srednje Evrope. Mlade spodbuja, da razmišljajo o različnih vrednotah, da si izmenjujejo informacije o zgodovini, umetnosti in kulturi ter da s svojimi srečanji in delovanjem prispevajo k razvoju različnih možnih iniciativ, namenjenih predvsem turističnemu in gospodarskemu razvoju lokalnega teritorija ter oblikovanju razgledanega evropskega državljana.

Društvo in njegova iniciativa doživljata tudi polno podporo regije Furlanije Julijske krajine in drugih pomembnih ustanov. Od leta 2002 naprej je ta spodbuda nastajala tudi s podporo pokrajine Videm (Udine), ljudske banke FriulAdrie, občin Čedad (Cividale) in Premarjak (Premariacco), regijskega odbora za turizem, regijskega odbora za kulturo in drugih. Na njegovih srečanjih je vsakič sodelovalo več kot sto mladih iz več kot štirinajstih evropskih držav in 21 različnih univerz.

Letos bo društvo organiziralo že tretje mednarodno delovno srečanje, ki bo v Čedadu, Kanalu in v Kobaridu med 24. in 27. avgustom. Na srečanju bodo mladi izobraženci govorili o temah, ki so povezane z okoljem, analizo njegovih značilnosti, zgodovino, tradicijo in s primerjavo med različnimi kulturami. Izoblikovali bodo projektne izhodišča, ki bodo lahko nekoč izvedena s pomočjo evropskih sredstev po načelu projekt v predalu. To pomeni, da bomo na koncu delovnega srečanja imeli že

pripravljeno določeno gradivo za prijavo na skupne evropske projekte in na osnovi tega postali tudi resnejši sogovornik s pristojnimi institucijami.

Spodbuda je usmerjena v ohranjanje obstoječih vrednot, v povezovanje različnih kultur in v spoznanje ljudi, da smo del skupne Evrope, kjer moramo izkoristiti to, kar imamo, kar so naše naravne, zgodovinske in kulturne danosti, ki jih moramo varovati, zaščititi in odgovorno deliti z drugimi. Rezultat skupnega delovanja bo moral biti boljše poznavanje našega teritorija v polnem spoštovanju do njegove zgodovine in narave.

Občini Kanal ob Soči bo pri tem projektu stal ob strani znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti in novogoriška raziskovalna postaja. Vabimo pa tudi vse mlade občane, ki si želite sodelovati pri teh srečanjih in spoznati vrstnike iz cele Evrope, da se pridružite projektu. Delovni jezik je angleščina. Za informacije pokličite TIC Kanal (05/398-12-13) ali pišite na elektronski naslov **tina.gerbec@siol.net**.

Trudili smo se, da bi bil novi azbestni zakon boljši

>> Breda Medvešček

V začetku marca je bila v državnem zboru na dnevnem redu obravnava zakona o odpravljanju posledic dela z azbestom. Že po številnih razpravah v delovnih telesih in nato v samem parlamentu je bilo mogoče sklepati, da bodo poslanci koalicijskih strank (razen DeSUS-a) zakrivili uveljavitev še enega problematičnega, lahko bi rekli celo škodljivega, zakona.

V dosedanjem postopku namreč niso omogočili sprejema številnih popravkov oziroma amandmajev, ki so jih pripravili opozicijski poslanci tudi na pobudo in v sodelovanju z Društvom obolelih zaradi azbesta (Društvo OZA) in jih tudi vložili v parlamentarni postopek. In v resnici se je zgodilo najslabše - zakon je bil sprejet brez amandmajev.

Ne verjamem, da so se koalicijski poslanci pri glasovanju v popolnosti zavedali daljnosežnosti svoje (napačne) odločitve. S sprejemom novega azbestnega zakona so namreč ljudem, ki so in še bodo prizadeti zaradi dolgoletnega stika z azbestom, odvzeli možnost za uveljavljanje pravic, ki jih je stari zakon omogočal. Na slabo pripravljen predlog zakona kaže že dejstvo, da je bil obseg besedila predlaganih popravkov skoraj enak obsegu izvirnega besedila predloga zakona, ki ga je pripravila vlada. Nekaj urna razprava je sicer pokazala, da se resnosti problematike zelo dobro zaveda opozicija in morda celo redki posamezniki iz koalicijskih strank, vendar je glasovanje na žalost pokazalo, da je šlo pri koaliciji v glavnem le za prazne besede.

Predsednik društva OZA Radivoj Velušček pravi, da so si v društvu zelo prizadevali za spremembe oziroma dopolnitve predlaganega zakona. Pri tem so sodelovali tudi z odborom za varstvo okolja pri krajevni skupnosti Deskle - Anhovo in občino Kanal ob Soči, veliko razumevanja pa so za njihove probleme pokazali primorski poslanci iz opozicije in nekateri strokovnjaki s področja medicine.

Pri tem so sodelovali tudi z odborom za varstvo okolja pri krajevni skupnosti Anhovo in občino Kanal ob Soči, veliko razumevanja pa so za naše probleme pokazali primorski poslanci iz opozicije in nekateri strokovnjaki s področja medicine. Ob tem se v društvu z nostalgijo spominjajo glasovanja v državnem zboru leta 1996, ko so bili ob sprejemanju prvega azbestnega zakona prav vsi primorski poslanci - ne glede na strankarsko pripadnost - solidarni z azbestaši. Zdaj žal ni bilo tako. Društvo OZA je v svojih pripombah za pripravo amandmajev opozorilo predvsem na dvojne nedopustnih pomanjkljivosti zakona, ki praktično skoraj popolnoma izničujeta pravice, ki jih je obolelim omogočal stari azbestni zakon.

Prva pomanjkljivost zakona

Zakon ne daje več nikakršnih pravic okoliškim prebivalcem, to je ljudem, ki so živeli v bližini obratov (proizvodnih hal in skladišč azbesta), v katerih se je delalo z azbestom. V prejšnjem zakonu so bili prebivalci vsaj omenjeni. Ti ljudje so bili azbestnemu prahu izpostavljeni 24 ur dnevno (velika večina že od rojstva dalje) in zato seveda obolevajo za enakimi boleznimi kot delavci, ki so bili azbestnemu prahu izpostavljeni na delovnem mestu. Zboleli so samo zato, ker so stanovali v bližini vira onesnaženosti, država pa jim krati pravico do povrnitve škode za uničeno zdravje. Pri tem gre tudi za dvoično ravnanje države, saj ta na primer nudi najrazličnejše vrste odškodnin kot poplačilo zaradi krivic, ki so bile storjene že prejšnjim generacijam, vsako leto pa poravnava tudi razne vrste drugih škod (npr. odškodnine zaradi posledic suše). Smo okoliški prebivalci morda drugorazredni državljani? Kaj v tem primeru ne velja na novo odkrita in vedno bolj poudarjena doktrina (ali zgolj parola?), da je zdravje največje bogastvo? Zdravje nekaterih pa je kljub vsemu očitno zastoj.

Druga pomanjkljivost zakona

Predsednik društva OZA Radivoj Velušček meni, da predlagani zakon obolemim ne zagotavlja socialne varnosti in da ustvarja razliko med obolelimi, ki so zboleli zaradi istega vzroka. Ker je invalidska zakonodaja naravnana tako, da je pri kriteriju za določanje delovne invalidnosti pomembno predvsem delo, ki ga oboleli opravljajo v obdobju ugotavljanja invalidnosti, bo ugodnosti predčasnega upokojevanja po novem azbestnem zakonu deležno le malo obolelih. Za boljše razumevanje bom povzela informacijo, ki so jo za medije in poslance pripravili v Društvu OZA.

Imamo dva delavca z enako boleznijo (npr. azbestozo) in enako resnostjo obolenja. Potem, ko jima interdisciplinarna skupina strokovnjakov za verifikacijo poklicnih bolezni, ki jih je povzročilo delo z azbestom, prizna poklicno bolezen, sta oba napotena na invalidsko komisijo pri ZPIZ-u, da bi ta ocenila njuno sposobnost za opravljanje dela na dosedanjem delovnem mestu, oziroma ju razvrstila v odgovarjajočo invalidsko kategorijo. Poglejmo, kako se v nadaljevanju razvija primer vsakega izmed obolelih - imenovali ju bomo prvi oboleli in drugi oboleli.

Prvi oboleli je v času napotitve na ZPIZ zaposlen na delovnem mestu, za katero invalidska komisija oceni, da ustreza njegovim psihofizičnim sposobnostim in torej lahko to delo opravlja še naprej. Zato prvi oboleli po določitvi zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ni delovni invalid. Iz tega sledi, da je prvi oboleli repušen

zakonitostim trga dela in mu delovno razmerje lahko preneha iz kakršnega koli razloga, ni torej zaščiten nič bolj kot ostali zdravi in veliko mlajši iskalci zaposlitve. Če pa ima oboleli srečo, da dela v podjetju, ki ga do upokojitve ne bo odpustilo, je kljub temu zanj delo v okolju, ki je povzročilo njegovo bolezen, izjemno psihološko obremenjujoče. Prvi oboleli bo moral delati polno delovno dobo, čeprav je splošno znano, da za boleznijo, ki jih je povzročil stik z azbestom, ni zdravljenja. Oboleli, ki vedo za neozdravljivost svoje bolezni in poznajo strašljivo statistiko o pogostnosti poslabšanja »začetnih« azbestoz in »nenevarnih« plakov ter možnost vzporednega razvoja drugih azbestnih bolezni, bodo morali na trgu dela tekmovati z zdravimi. Da o zaznamovanosti tistih, ki so delali z azbestom, s strani delodajalcev oziroma trga dela, niti ne govorimo. Če nič drugega, menimo, da je zaradi takega odnosa do obolelih zelo vprašljiva vsaj humanost države, ki nosi vso krivdo za delo delavcev v zdravju škodljivih pogojih, ki je povzročilo obolevanje za neozdravljivimi boleznimi. Da o neustavnosti takega početja niti ne govorimo.

Pri drugemu obolelemu pa komisija ZPIZ-a oceni, da ni več sposoben opravljati dosedanjega dela, ker obstaja nevarnost, da bi se zaradi narave dela njegovo zdravstveno stanje lahko poslabšalo. Zato komisija prizadetemu dodeli status delovnega invalida III. kategorije in na podlagi njene odločbe je ta premeščen na primerno delovno mesto. V praksi se celo lahko zgodi, da je to delovno mesto isto delovno mesto, na katerem svoje delo še vedno opravlja tudi prvi oboleli, ker je (kot smo že prej zapisali), komisija ugotovila, da je zanj ustrezno. Drugi oboleli pa ima vse pravice delovnega invalida, ki izhajajo iz zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, poleg tega pa je deležen tudi pravic iz (predlaganega oz. sprejetega) novega azbestnega zakona (upokojitve pod ugodnejšimi pogoji!). Drugi oboleli je torej v bistveno boljšem položaju kot prvi oboleli, saj mu je zagotovljena socialna varnost.

Menimo, da bi bilo potrebno vsem obolelim zagotoviti socialno varnost, če ne gre drugače, pa vsaj z zagotavljanjem višje ravni pravic za primer brezposelnosti, kot pa jo zagotavlja splošni zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti.

Predsednik Radivoj Velušček opozarja, da navedeni pomanjkljivosti nista edini hibi novega zakona, vendar sta za obolele zelo pomembni, lahko bi rekli celo ključni. »Ni kaj, spet se bomo morali boriti. Sicer pa to počnemo že vsa leta, kar obstaja naše društvo,« pripomni za konec predsednik Velušček.

Mimogrede, letos praznuje Društvo OZA svoj deseti rojstni dan. Želim vse najboljše! Pa veliko energije za prihodnje bitke!

Ob krajevnem prazniku Deskle - Anhovo

>> KS Deskle – Anhovo

Kljub temu, da je krajevni praznik postavljen na dan spomina na tragične dogodke poboja talcev pri mostu v Anhovem pred 61. leti, pa osrednja proslava krajevnega praznika lepo dopolnjuje sklop prireditev ob tednu kulture v Desklah.

Tokrat je proslava izzvenela zelo veselo, čemur je botroval dobro zasnovan program in otvoritev novih klubskih prostorov. Program so oblikovali najmlajši iz Vrta Deskle, otroški pevski zbor OŠ Deskle, Mešani pevski zbor Jože Srebrnič Deskle ter povezovalka Dijana Galič. Svoje je k proslavi prispeval še gost večera gledališki igralec Radoš Bolčina, ki je programu dodal pesmi Simona Gregorčiča.

Navzoče je pozdravil predsednik krajevnega skupnosti Klemen Stanič, vsakoletni nagovor krajanom pa je imel tudi župan Miran Ipavec. Tokrat pa se je s čestitkami ob prazniku pridružil še predsednik uprave in generalni direktor Salonita Anhovo Jože Funda.

Svet sloni na ženskih ramenih

To trditev potrjujejo letošnje dobitnice krajevnih priznanj: **Svetlana Žnidarčič, Adrijana Velišček, Marta Kodelja in Nevenka Mlinar**. Krajanje krajevnega skupnosti se štirim nagradjenkam zahvaljujemo za njihovo dolgoletno prizadevanje in delo v naših krajih. Vodilo sveta krajevnega skupnosti pri izbiri nagradjenk je bilo izbrati ljudi, ki si več let prizadevajo v širši družbi pomagati in negovati pristen odnos do sočloveka ter vzgajati mlade v društvenem življenju.

Adrijana Velišček je doma iz Liga in je že osemindvajset let patronažna sestra v naših krajih. Svoje delo opravlja z veliko potrpežljivosti in ljubeznijo do ljudi. Delo družinske patronažne medicinske sestre obsega vsa področja skrbi za zdravje posameznega krajana kot tudi družine in s tem celotne krajevnega skupnosti. Vključuje prav vse prebivalce od komaj rojenih do najstarejših, najbolj trpeče, ne glede na to, ali živijo v družini ali sami, pa tudi tisti, potisnjeni na rob družbe niso izvzeti.

Težko breme usod posameznikov Veliščkova uspešno nosi s seboj in se dnevno sooča z novimi primeri. V vseh letih dela je spoznala domala vsako našo družino in njene tegobe. Vsi, posebno tisti s hudimi, velikokrat neozdravljivimi boleznimi, jo imajo radi. O njej vedo povedati le najboljše. Enostavno - radi jo imajo. Enako tudi mlade mamice. Njen prihod pričakujejo z veseljem in nestrpnostjo. Že njen glas, njene spretne roke in toplina, ki veje iz njene osebnosti, bolnike pomirja, jim vliva

zaupanje, daje potreben pogum in voljo, da se borijo vsak dan. Ljudje se sprašujejo, odkod jemlje tolikšno energijo.

Želje, ki jih ima patronažna sestra Veliščkova so, da bi ljudje bolje razumeli preventivno skrb za zdravje. Kajti prav vsak človek, s pravnim odnosom do sebe, lahko veliko naredi za svoje zdravje.

Visoko, nasmejeno **Svetlano Žnidarčič** največkrat srečamo v Manufakturi v Desklah. Tam je zaposlena že več let. Svoje delo ima rada, rada je med ljudmi. Zna svetovati in ugoditi še tako zahtevni stranki. Tudi mladim. Zato ni naključje, da se je z veseljem odzvala vabilu gledališke skupine Mak, kjer sodeluje kot kostumografinja, šivilja, maskerka, frizerka, rekviziterka in še kaj. Z izjemnim čutom za estetiko, gledališko igro in ne nazadnje za mladega igralca, zna vedno prisluhniti željam in potrebam režiserja, tudi tistim, povedanim le med vrsticami. A hkrati vsakemu liku, ki ga oblikuje, nevsiljivo doda nekaj svojega.

Gledališki skupini Mak se razdaja že devet let. Ljubiteljsko, kako pa! Kljub napornemu delavniku, saj je v službi tako dopoldan kot popoldan, žrtvuje mnoge večere, včasih tudi noči, da so kostumi skupaj z vsemi dodatki pravočasno na vsakem izmed mladih igral-

Po podelitvi priznanj so otvorili nove klubskih prostorov v Salonitovem samskem domu. Čast rezanja traku je tokrat pripadla županu občine Miranu Ipavcu in predsedniku sveta krajevnega skupnosti Klemenu Staniču. Svoje dolgo pričakovane prostore so v prvem nadstropju stavbe dobili Turistično društvo Korada, Lovska Družina Anhovo, Rod tabornikov odporne želve, Twirling mažoretna skupina iz Deskel ter Mešani pevski zbor Jože Srebrnič iz Deskel. Vsem želimo uspešno delovanje in veselo druženje v novih prostorih.

cev in igralck. Pa ne samo to. Lik vsakega posameznika opremi z ustrezno masko in pričesko. Res, Svetlana Žnidarčič je v gledališki skupini Mak postala nepogrešljiva. Je del nje. V zahvalo za spodbujanje in ohranjanje gledališke kulture med mladimi in v kraju ji izrekamo priznanje.

Marto Kodelja srečujemo na ulicah naše krajevnega skupnosti največkrat obkroženo z otroki, ki obiskujejo vrtec v Desklah. Tam opravlja poklic vzgojiteljice neprekinjeno že šestintrideset let. Vsi jo poznamo kot delovno,

disciplinirano vzgojiteljico in polno kreativnih idej. Vodi jo želja otrokom zagotoviti čustveno toplo okolje v družinskem vzdušju, kjer se prav vsak posameznik čuti sprejetega. In če so otroci zadovoljni in srečni, so starši še bolj, saj jim ni vseeno, kako njihovi najmlajši preživijo tiste dolge urice, ko so oni v službi.

Nenehno, četudi tik pred upokojitvijo, vnaša v prakso nove, sodobne metode dela in išče različne aktivnosti, skozi katere otroci pridobivajo izkušnje in nova znanja. Poleg zavzetega in odgovornega dela v vrtcu je tudi prosti čas posvečala najmlajšim. V okviru knjižnice Kulturnega društva Svoboda Deskle je zanje organizirala in izpeljala ure pravljic, ki jih je nadgradila z likovnim ustvarjanjem. Pod njenim vodstvom so se mladi taborniki Murnčki udeleževali občinskih in regijskih tekmovanj. Vrsto let je aktivna tudi v Turističnem društvu Korada Deskle - Anhovo. In čisto na koncu misel Karla Juliusa Webra, ki pravi, da za vzgojitelja moraš biti rojen - podobno kot umetnik. In Marta Kodelja je umetnica na tem področju.

Zdravnica **Nevenka Mlinar** je v našo krajeveno skupnost oziroma v ambulanto v Anhovo prišla prvič leta 1995 in je, kljub vsem znanim zdravstvenim in drugim težavam, s katerimi se že desetletja spoprijemajo naši krajani, ostala. Le iz Anhovega se je pred sedmimi leti preselila v nove prostore zdravstvenega doma v Desklah. Mlinarjeva zna prisluhniti, se posvetiti in pomagati premagovati stiske malega človeka. Prizadeva si delati le to, kar je v dobro bolniku in njegovim najbližjim. Ne samo z razumom, zdravi tudi s srcem, zato jo vsak izgubljen boj z boleznijo globoko prizadeva.

Ni ji težko žrtvovati svojega prostega časa v prizadevanju za ohranjanje in pridobivanje pravic do zdravega življenja vsakega krajana. Tako se je že pred leti dejavno vključila v Inicijativno skupino za zdravstveno preventivni program za delavce in prebivalce, ki so bili izpostavljeni azbestu. Pripravila je več predavanj za občane o življenju z azbestnimi boleznimi in varovanju zdravja pri tej hudi bolezni. Zdaj si še posebno prizadeva za krajane, ki niso delali v Salonitu. Mnogim je azbest načel zdravje. Zbolevali in umirajo. Mlinarjeva se bori, da bi jim priznali enake socialne in zdravstvene pravice kot nekdanjim delavcem Salonita. Zelo je tudi zaskrbljena, kar se zdaj dogaja v parlamentu v zvezi s podaljšanjem tako imenovanega azbestnega zakona.

Navezala se je na naš kraj, na svoje bolnike, zato je ovrгла misel, da bi svoje poslanstvo opravljala v drugem, zanjo ugodnejšem okolju. Ostaja naša, dobra, skrbna in priljubljena zdravnica. Krajanje krajevnega skupnosti Deskle - Anhovo se ji zahvaljujemo za vse, kar je dobrega postorila za nas v zadnjem desetletju in tudi mi ji želimo veliko zdravja!

Hamburgerji z desetletno tradicijo

>> Vanda Colja

Verjeli ali ne, prav tam, kjer stoji danes Okrepčevalnica Dolga njiva na cesti med Solkanom in Plavmi, je pred več kot dve sto leti, natančneje leta 1769, že bila gostilna. Na fotografiji v bifeju okrepčevalnice je nad vrati gostilne razločno viden napis 1903. Marsikdo pa se še spominja table na cesti, ki je v petdesetih letih tod označevala avtobusno postajo Zagomila.

Jože Valentinčič je več let gojil željo o delu v gostinstvu, ki pa jo je z ženo Ljubico uresničil 1996, ko sta bila izbrana na razpisu občine Kanal ob Soči za postavitev gostinskega lokala na tem prostoru. Pred tem sta nekaj izkušenj nabirala v Kanalu v Clubu 66. Sinova Roland in Renato, po poklicu kuharja, sta bila staršem v veliko pomoč. Po desetih letih delovanja še vedno ponujajo hamburgerje po enakem receptu, ki jih je uvedel Renato in po katerih je Dolga njiva znana daleč naokoli. Priznati moram, da tako slastnih ne najdemo nikjer drugje. Žemljice, potresene s sezamovim semenom, so posebne velikosti, kakršne v pekarni pečejo že deset let samo za Dolgo njivo.

Okrepčevalnica Dolga njiva nudi posebne užitke v vseh letnih časih. Mize so postavljene tik nad Sočo, ki s svojim mirnim tokom in široko strugo ter zeleno-modro barvo pomirja in spravlja goste v dobro razpoloženje. V desetletju sta se ponudba in prodaja bistveno povečala. Tu se ustavljajo številni turisti, posebno motoristi, ki uživajo v vožnji po Soški dolini, kakor tudi domačini, ki se odločajo za kosilo, večerjo ali le prijetno druženje ob pijači in pečenem mesu. Veliko je tudi takih, predvsem Italijanov, ki redno prihajajo na obedovanje na prostem, kjer niso utesnjeni z zidovi, pač pa z zelenimi gozdovi. Valentinčičevi bodo še razširili ponudbo. Konec lanske sezone so uvedli peko odojka in jagenjčka, s čimer bodo letos nadaljevali predvsem ob sobotah.

Seveda pa so se Valentinčičevi v desetih letih srečevali tudi s problemi, ki so jih reševali uspešno, z nekaterimi pa se še vedno bodejo. Tako so jih po večletnih trkanjih na številna vrata šele leta 2002 priključili na električno omrežje. Pred tem so uporabljali agregat, ki je ob največjih konicah zatajil. Danes pa rešujejo problem stranišč. Dokler politična volja na vrhu države ne bo ugodna za gradnjo, bodo nameščena kemična stranišča.

Dolga njiva bo zopet odprla vrata gostom predvidoma 21. aprila, zaprla pa sredi oktobra. Vsako leto na dan otvoritve in zaprtja nudijo zastoj bograč, zato nikar ne zamudite odlične prilike.

Srečanje z Abrahamom

>> Danila Schilling

V okrepčevalnici Pri mostu v Plaveh 3. decembra 2005 srečali 50-letniki iz krajevne skupnosti Deskle - Anhovo. Zbralo se jih je osemnajst, prevladovala so seveda Abrahamovke. Prijetnemu in veselemu srečanju se je

pridružil tudi predsednik krajevne skupnosti Klemen Stanič. Zbrani so v sproščenem večeru, ob dobri hrani in pijači podpisali Abrahamovo prisego in si obljubili, da se ponovno srečajo ob naslednjem jubileju. (Foto: Danila Schilling)

Tretje športne igre tri na tri

>> Aleš Ličer

Klub kanalske mladine organizira letos maja tretje leto zapored športne igre trojk. Tekmovanje bo v treh športnih disciplinah košarki, odbojki in nogometu. Turnir je odprtega tipa, saj je naš cilj čim številčnejše druženje mladih, pa tudi malo manj mladih.

obeh telovadnicah pri šoli. Vsaka ekipa ima tri igralce, ki se borijo za medalje in nagrade v vsaki disciplini posebej. Sistem tekmovanja je tak, da ekipe po disciplinah nastopajo najprej v skupinah, nato sledijo izločilni dvoboji.

V letu 2004 se je iger udeležilo šestnajst ekip, lani pa že 22. Vsi rezultati tekmovanj in fotografije so objavljene na naši spletni strani

Zmagovalci iger. (Foto: KKM)

Nekaj članom KKM-ja se je pred tremi leti porodila ideja za organizacijo take vrste tekmovanja, na katerem bi lahko sodelovali vsi, ki imajo radi šport in rekreacijo. To je dogodek, katerega osrednji del je šport, z veliko glasbe, komentarji povezovalcev, intervjuji in koncertom kakšne lokalne glasbene skupine. Skratka, trudimo se, da bi tu vsak našel košček sebe, naša želja pa je, da bi to druženje preraslo v vsakoletno, tradicionalno.

Igre bodo tudi letos potekale na športnem igrišču pri osnovni šoli v Kanal v soboto v drugi polovici maja. Če bo deževalo, bodo igre v

(www.klub-kkm.si). Letos pričakujemo, da se bo tekmovanja udeležilo več ekip kot preteklo leto in da bodo prišle tudi iz bolj oddaljenih krajev. Vse to bo še povečalo zanimivost tekmovanja.

Dodatne informacije boste prebrali približno en mesec pred tekmovanjem na zgoraj omenjeni spletni strani in plakatih. Že zdaj pa lahko prijavite ekipo (napišite tudi tel. št.) na e-mail naslov trinatri@klub-kkm.si. Prijavnine za otroke do 15 let ni, za ostale pa bo še določena - praviloma zneso nekaj sto tolarjev na člana ekipe.

Pomembno odkritje na Vodica

>> David Erik Pipan, Društvo soška fronta

Vodice so poznane po daleč naokrog vidnem mavzoleju italijanskemu generalu Mauriziu Gonzagi, skrivajo pa še veliko skrivnosti in zanimivosti povezanih s krvavimi boji, ki so tam divjali leta 1917.

Čas in narava, pa tudi človek, so s časom poskrbeli, da so se globoke brazgotine zacelile, nekoč golo pokrajino pa je počasi, a vztrajno porasel mlad gozd, ki je vsaj oddaljenim pogledom zakril sledove krvavih dogodkov.

Da bi naključnim obiskovalcem, pa tudi domačinom in vsem zainteresiranim približali dogodke na tem območju so člani Društva soška fronta pred desetimi leti začeli z urejanjem zapuščenih bojnih položajev na Vodica. Danes si lahko obiskovalci na vrhu tega 652 metrov visokega hriba ogledajo razvejan sistem strelskih jarkov, kavern, ter tudi nekaj pristnih vojnih obeležij in grafitov. Žal so bila nekatera izmed njih, zaradi nepoznavanja zgodovine njihovega nastanka, lahka tarča za vandale, ki so jih nepopravljivo poškodovali.

Da bi evidentirali obstoječe stanje vojnih obeležij in ostale nepremične dediščine soške fronte, je društvo soška fronta s pomočjo sredstev iz programa Phare v sodelovanju s partnerji iz zamejstva izpeljalo projekt »Pro Hereditate«, katerega rezultat je spletni register nepremične dediščine soške fronte. Register, ki je na ogled na spletni strani www.prohereditate.com trenutno zajema prek 55 opisov območij, 238 objektov in 35 muzejskih zbirk. Partner pri projektu sta bili tržaški društvi Zenobi in skupina za raziskovanje in študij prve svetovne vojne. Člani slednje,

ki deluje v okviru tržaškega planinskega društva, so v lanskem letu po večletnem intenzivnem iskanju na Vodica našli položaj, kjer je italijanski general Maurizio Gonzaga imel svoje poveljstvo.

Tržaška skupina, katere poglavitna naloga je iskanje in evidentiranje vojnih obeležij, napisov in grafitov, je o pomembnem odkritju takoj obvestila novogoriško društvo, s katerim že več kot deset let uspešno in intenzivno sodeluje. Sama najdba je toliko pomembnejša, saj je nad lepo ohranjeno kaverno, ki se nahaja v bližini Zagomile, na večji skali še vedno ohranjen vklesan napis, ki spominja na gene-

ralovo prisotnost in zasluge za uspešen napad na Vodice.

Člani društva soška fronta so bujno zelene, ki je očem zakrivalo skalo s pomembnim pričevanjem, očistili in uredili dostop. Obeležje si je ogledal tudi generalov vnuk Maurizio Ferante Gonzaga, ki je Soško dolino in tudi Vodice prvič obiskal lansko poletje. V zanimivem pogovoru s člani društva je povedal, da družina še danes skrbno hrani generalovo zapuščino, med katero je tudi zlata medalja za vojaške zasluge, ki jo je prejel za vojaške uspehe na območju Vodica in obljubil, da se bo v te kraje zagotovo še vrnil.

Generalov vnuk Maurizio Ferante Gonzaga (v sredini) med lanskim obiskom v Posočju.

Skala z napisom, ki se nahaja v bližini mesta, kjer je imel italijanski general Maurizio Gonzaga svoje divizijsko poveljstvo. (Foto: David Erik Pipan)

Ustanovili so občino

>> Darja Skrt

Morščanski pust vsako leto postreže z odmevi na aktualne dogodke, ki pretresajo naš vsakdan. Njihov izvirni pristop, čudovite maske in dobro izpeljan nastop Na Gorici sredi vasi vsako leto navdušujejo številne gledalce. Tako je bilo tudi letos, ko so se ozrli na dogajanja v naši najbližji okolici.

Morščani so se letos odločili, da bodo ustanovili lastno občino – saj ima Morsko vendarle vse: pokopališče, tovarno (na ravnem polju stoji beli grad), zdravstveni dom, lekarno... Manjkala je edino občinska stavba, ki pa so jo brez kakršnikoli težav lično postavili na Gorici. Kaj hitro so sestavili občinski svet, kjer so svetniki v belih rimljanskih togah z avreolo nad glavo veselo poplesovali v ritmih moderne glasbe. Nov župan je postal najbolj poznan domačin Ivo Hvalica. Že kar na začetku so ga obsuli s številnimi problemi (občinske meje, pitna voda, kako pospešiti turizem, kako varovati čisto okolje), ki jih ne bi zmožel reševati brez prelestne tajnice Lolite. Lolita je bila pravi cukrček, ki je bjonda samo navzven, navznoter pa pozna vse temačne kotičke nove občine. Odlično je zabavala vse prisotne. V novi občini so aktivno delovali tudi morščanski pionirji, ki so se učili težke morščanske matematike in odlično premagali vse težave. Na probleme, ki tarejo novo občino so se odzvali tudi mladi v raperskem nastopu s himno Tam dol na ravnem polju.

Tam dol na ravnem polju
stoji en beli grad,
stoji en beli grad,
pod gradom špancira -
O, ŠIT!
TO NI BELI GRAD
FAKING K ...
TO JE SALONIT!

Ker mora biti nova občina prepoznavna tudi v širšem okolju in ker so želeli ustvariti konkurenco kanalskemu Mostu so Morščani izdali tudi svoj časopis Morščan. Seveda se je na novi občini oglasil konkurenčni župan Miran Ipavec in vsi so pričakovali spopad novih in starih sil. Namesto tega sta se oba župana po kratkem besednem dvoboju objela in družno zaplesala strastni tango, ki je navdušil vse prisotne.

Morščani so se tudi to pot izvrstno odrezali. Duhovni vodja Branko Drekonja je poustvaril pravo pravcato gledališče. Odlične so bile koreografije Jasmine Gorjanc, ki so pustne like naredili komične, a hkrati človeške in prijetne. Pri izvedbi pustovanja je sodelovalo prek štirideset ljudi iz Morskega in drugod, ki so s skupnimi močmi pripravili še en prijeten pustni dogodek.

Ivo Hvalica in župan Miran Ipavec med Morščani.
(Vse foto: Branko Drekonja)

Najprej so v Morskem ustanovili občino.

Kalne vode v volilnem letu

>> Darja Skrt

Amatersko gledališko društvo Kontrada Kanal se je za novo gledališko sezono 2005/2006 odločilo uprizoriti komedijo Krap, ki jo je napisal znani slovenski pisatelj Anton Ingolič leta 1947. Uprizoritev je režiral Stane Leban. Liki v komediji pa so brezčasni in večno živi, četudi v drugačnih preoblekah.

Kdo ve ali je občinsko volilno leto 2006 botrovalo izboru komedije Krap za novo premiero. Glavno dogajanje je postavljeno v mestece Mirne Vode, ki je tudi občinsko središče. Kot že ime pove se vse dogaja v kalnih, mirnih vodah, kjer nič ne zmoti utečenega življenja ljudi. Glavne dogodke krojijo poslanec Tomaž Osredek (Franc Krnel), župan Anton Beloglavec (Severin Drekonja), načelnik Valentin Pritekel (Simeon Kodelja) in župnik Alfonz Sveča (Slavko Jereb).

Moško oblast in smisel za biznis prevetri le načelnikova žena Apolonia Pritekel (Mima Zadnek), ki s svojimi čari rada obvladuje moške okoli sebe in je vrgla oko na gostilničarjevega sina Miha (Matija Kacin). Njegova mati Katra Osredek (Anka Majnik) skrbno lovi ravnotežje v družini in skuša svojega sina pripeljati v varen zakon z mlado županovo hčerjo Pepco (Andreja Samec). Druga plast mesta je razpršena na obrobju bleščavega središča, kjer srečamo brezposelnega učitelja Pavla Trdino (Igor Sitar) in revnega kočarja Jurija Sušnika (Rajko Kobal), ki so mu zaplenili edino kravico, ki mu je omogočala preživetje.

Mesteca navzven nudi idilično podobo in zdi se, da je ne more prav nič zmotiti. Nenadoma pa se v mesto za nekaj mesecev naseli pisatelj Tine Žitnik, ki s svojim delom popolnoma razburka življenje, misli in ambicije ljudi. Nihče ne ve točno, o čem piše in kaj piše. Vsi se skušajo z njim dobiti na štiri oči in si v knjigi zagotoviti pisan spomenik, ki naj bi jih kazal v kar najboljši luči. Ko knjiga izide so vsi ogorčeni razen razgledane, dinamične in napredne ravnateljice Ivanke Cestnik (Klelija Dolenc) in učiteljice ter poslančeve nečakinje Alenke Mejač (Barbara Filej), ki pisatelja nadvse občuduje in goji do njega skrito ljubezen. Mestni veljaki so z aretacijo pisatelja in z odkupom vseh knjig hoteli preprečiti, da bi knjiga prišla med ljudi. Njihov načrt se je popolnoma sesul s prihodom zvedave novinarke Andreje Bregar. Presenetila jih je z novico, da je knjiga v glavnem mestu postala uspešnica ter da želi večina obiskati to zanimivo malo mesto. Nenadoma se je osebna užaljenost umaknila pred neslutnim dobičkom, ki ga bodo skovali na račun pisateljevega dela. Denar pokrije vse!!

Kljub socialni osti, ki je skrita med smehom, se je občinstvo zabavalo. Odzivi na premieri in kasneje ob prvi uprizoritvi dokazujejo, da so člani amaterskega gledališkega društva s komedijo zadeli žebljico na glavico.

Keramiki razstavljali v stekleni dvorani

>> Petra Paravan

V tednih kulture je Kulturno društvo Svoboda Deskle priredilo razstavo keramičnih izdelkov Kluba keramikov Prosvetnega društva Soča iz Kanala.

Glinene izdelke si je ogledalo veliko ljudi. (Foto: Občina Kanal ob Soči)

Na odprtju razstave unikatne keramike je Danila Schilling predstavila dejavnosti kluba, za prijetno vzdušje pa je poskrbel dekliški trio violin, nekaj malega pa je bilo povedanega tudi o materialu glina.

Klub keramikov deluje že dvanajst let, nastal pa je kot nadaljevanje šole keramike. Pobudnica dejavnosti je bila Darja Žorž, ki je s svojimi izdelki privabila nekatere Kanalce k občudovanju in ustvarjanju ter tako postala mentorica začetnega tečaja oblikovanja unikatne keramike. V različnih delavnicah so se zvrstili mnogi predavatelji, ki so članom kluba podajali pomembna znanja. Člani prihajajo od Bovca pa vse do Nove Gorice. Vsako leto v maju priredijo pregledno razstavo v Galeriji

Rika Debenjaka, v začetku leta 2006 pa so z razstavo popestrili mesec kulture v Desklah.

Glina se je poleg opekarstva in lončarstva vedno bolj ali manj uveljavljala tudi v kiparstvu. Mnogi kiparji za miniaturne osnutke ali pa tudi končne stvaritve so in še vedno uporabljajo glino. Vendar ob keramiki pogosto pomislimo na sklede, vaze, posodo in njihovo uporabnost, torej na uporabno umetnost. Tako se v širokem polju ustvarjanja iz gline srečujemo ne le z obrtjo in uporabnostjo, ampak tudi z umetnostjo in estetiko. Navsezadnje gnetenje, mečkanje, stiskanje, rezanje, dodajanje in odvzemanje ne zaposluje samo rok, pač pa tudi misli in občutja, ki se utelešajo v nastajajoče ogrodje, ki izžarevajo nevidno moč in ki navsezadnje izoblikujejo končno podobo.

Razstavni izdelki so morda kakšnega obiskovalca navdihnili, najsi bo po iznajdljivi in navdušujoči obliki ali zgolj po sami tehniki izdelave.

Poleg posodja nastajajo v glini tudi portreti – portret je izdelala Tanja Rusjan. (Foto: Občina Kanal ob Soči)

»Vesoljska« razstava

>> Petra Paravan

Februarja je Galerija Rika Debenjaka gostila dela slikarja Darka Slavca. Razstava je nosila precej vsakdanji, a pomenljiv naslov v polju slikarstva: Sence, barva in svetloba. Likovna kritičarka Tatjana Pregl Kobe je na odprtju razstave predstavila umetnika in njegova dela ter obiskovalce ob pogovoru z avtorjem popeljala v delček njegovega sveta.

Ob vstopu v stolp se je vsakdo najprej srečal s slikarjevo podobo na avtoportretih (razen ob odprtju razstave, ko je vrstni red ogleda obraten). Že uvodne slike, polne samo-premišljanja ob pogledu na (ne)resnični travnik in ogledalo, so dale slutiti avtorjevo raziskovanje samega sebe in sveta. Slike »dobrodošlice« pa so nakazale tudi slikarjev realističen način slikanja.

Ob nadaljnjih korakih je gledalec »pristal« nekje na robu Zemlje in vesolja. Ogromno simbolov se je kopičilo na slikarskih platnih: kruh, steklo, raznobarvne kulise, šahovnice, napisi, steklenice Coca-Cole, vesolje, astronauti, vesoljska plovila, luna in drugi planeti, faraon Tutankamon, razne figure, varianta Vermeerjeve slike... Gotovo za marsikoga nekakšen kaos predmetov ali preprosto ena velika zmeda. Da, morda, ampak če res, zmeda tega sveta, zmedenost posameznika in njegovega doživetja. Najbrž včasih kdo pomisli na družbene razmere in se vpraša, kako živeti v tej kapitalistični družbi, prenatrpani z vsem mogočim. Morda je slikar želel spojiti nek časovni razpon zanj pomembnih mejnikov: od egiptčanske skrivnostne civilizacije, prek pomembne Vermeerjeve slike (Atelje) za vsakega slikarja, ki predstavlja alegorijo slikarskega poklica, s stalno prisotnostjo kruha kot potrebnega živeža za preživetje do potrošniške družbe s Coca-Colo in znanstvenimi napred-

ki z astronauti v vesolju. Strnil je nek osebni pogled na zgodovino človeštva s svojimi poudarki.

Slike pa nemo govorijo tudi o avtorjevemu doživljanju oziroma stanju duha. Kakor je tudi sam povedal, je nekaj časa preživljal depresijo, kar je bilo razpoznavno prav na upodobitvah raztreščenih hlebcev kruha, lebdečih v črtni vesolja, pa tudi v nekaterih soncih. Namreč, njegov naslednji cikel so sonci se je še bolj posvetil vesoljski tematiki, a obenem tudi naravi in duhovnosti.

Gledalci so lahko videli še cikel fotografij Lepe Vide na skali ob morju, ki pa so bile nekakšna ironija nanjo, kajti dajale so vtis strašne, temačne podobe, zavite v srljiv bleščeči se material zlate in srebrne folije.

Odprtje razstave je bilo za marsikoga nekoliko drugačno, mogoče za nekatere že kar naporno, kajti tekoče in poglobljeno pripovedovanje avtorja je pokazalo tudi njegovo pedagoško stran (redni profesor na oddelku za tekstilstvo Naravoslovne tehniške fakultete). Vendar bilo je tudi nekaj posebnega za tiste, ki so ob slikarjevih besedah lažje vstopili v svet njegovega ustvarjanja.

Darko Slavec je strnil osebni pogled na zgodovino človeštva s svojimi poudarki. (Foto: Petra Paravan)

Portret Elze Pavšič

>> Miran Pregelj

Po Afriki

Daleč je bobnenje afriških ritmov, ki so zaznamovali arhitektko Elzo Pavšič. Vendar zopet ne tako daleč, saj jih Pavšičeva nosi v sebi in če jim zares hoče prisluhniti jih dejansko tudi sliši.

Poklicna pot Elze Pavšič se je začela na srednji šoli za oblikovanje in fotografijo v Ljubljani. Študij je nadaljevala na ljubljanski fakulteti za arhitekturo. Tu je diplomirala pri profesorju Janezu Suhadolcu, priznanem slovenskem pedagogu in umetniku. Za diplomsko nalogo si je izbrala naslov Slovenski tradicionalni ornament kot izhodišče oblikovanja pohištva.

Kot je čutili že iz naslova njene diplomske naloge, se je poglobila v slovensko ljudsko umetnost. Tu se je srečala s kmečko skrinjo, vezeninami, kruhki, opečno mrežo na kmečkih poslopjih, za katero lahko rečemo, da je arhitekturni ornament. S temi motivi, katerim je dodala svoje ideje, je zaokročila svojo diplomu. V okviru te, pa je oblikovala tudi zanimiv kos pohištva in ga s pomočjo obrtnika, ki še pozna stare obrtniške postopke, tudi izdelala.

Elza Pavšič se je že med študijem navduševala nad oblikovanjem interjerija, ki mu je še vedno

Lokovski kovač je skoval križ po njenih načrtih.

zvesta. En njenih večjih projektov je prenova Škrabčeve knjižnice na Kostanjevici nad Novo Gorico. Izredno visoke prostore knjižnice je predelala v dve etaži, vendar z notranjimi balkoni ohranila prostoru vso njegovo veličino in zračnost. Za osnovo si je izbrala kovinsko konstrukcijo, jo oblekla v les in ji s tem dala pridih toplote in domačnosti. Tudi pri knjižnih omarah, vitrinah in lučeh je nadaljevala z lesom, ki mu je dodajala steklo.

Pogosto sodeluje z različnimi obrtniki, ki se spoznajo na svoj posel. V sodelovanju s kovačem iz Lokovca je po njenih načrtih nastal križ na lokovškem pokopališču. S kamnosekom Brezavščkom sodeluje že deset let. Pred kratkim je na obrtnem sejmu v Celju prijel 1. nagrado za vodnjak, ki ga je izdelal po Pavšičevi idejni predlogi.

Poleg dela v arhitekturnih birojih je Elza Pavšič poučevala tudi strokovne predmete na srednji lesni šoli v Novi Gorici. Zelo rada dela tudi z otroci. Sodelovala je že nekajkrat pri otroških kolonijah in jih navduševala za likovno umetnost.

Njena življenjska pot pa ni vezana samo na Slovenijo, saj jo že od nekdaj vleče v slikovito Afriko. Prvič se je srečala z njo, ko je svetovni popotnik Zvone Šeruga organiziral enomesečno odpravo v Afriko. Tu so si ogledali lepote Namibije. Elzo je ta dežela zelo navdušila. Le

Elza Pavšič pri izdelavi makete za dom otrok, ki so ostali brez staršev. (Foto: Elza Pavšič)

nekaj mesecev po prihodu v Slovenijo se je zopet srečala z Afriko, tokrat preko oglasa, v katerem so iskali prostovoljce za humanitarno delo v Afriki. Tako se je prepoznala v tej vlogi. Informativni dnevi so potekali na Danskem, kamor je odpotovala tudi sama. Zaprla je svoje biro in plačala šolnino za pol leta, kajti to je bil pogoj za udeležbo v to humanitarni organizaciji. Preteklo je tako le dobre tri mesece, ko je Elza zopet uzrla Afriko.

Tokrat jo je čakala ista pokrajina, vendar na krutejši način. Tam je še z osemnajstimi kolegi iz različnih držav ugotovila, da gre za potegavščino, saj prej obljubljeno izobraževanje in delo na humanitarnem področju sploh ni bilo orga-

nizirano. Organizatorji so pobrali denar in kar poniknili. Celotna skupina prostovoljcev je poskušala na raznih ambasadah in sodiščih priti do pravice, vendar zaman. Toda Elza se ni vdala, poskušala je s skromnimi sredstvi nadaljevati svoje poslanstvo.

Mogoče je hotela usoda tako, ampak se je zgodilo. Srečala se je z prijaznimi misionarji, ki so ji ponudili streho nad glavo in tu je prav zares začela s humanitarno dejavnostjo. Srečala se je z otroki, ki so ostali brez staršev. Sprva je pomagala pri oskrbi otrok. Po nekaj tednih pa se je izkazalo, da je njeno poslanstvo pravzaprav na njenem profesionalnem področju. Misionarji so ji povedali, da potrebujejo nekoga, ki bi za njihove varovance izdelal načrt, po katerem bi zazidali dom zanje. Elza se je takoj lotila dela in tudi izdelala načrt za njene otroke, ki jih je kljub projektiranju še vedno obiskovala, jim delila hrano in bila njihova mama.

Še veliko stvari se ji je zgodilo tisto leto, ki ga je prebila v Afriki. Izkusila je vso lepoto pokrajine in zopet revščino, s katero se morajo spopadati na tem koncu sveta. Bila je priča toplini ljudi, ki so živeli v pomanjkanju. Pičil jo je tudi strupeni pajek in na lastni koži doživela kruto realnost njihovega zdravstva. Ničesar ji ni bilo prizanesenega na tej poti, vendar na nek način je bila srečna ko je stopala po afriški prsti.

Sedaj Elza Pavšič dela in ustvarja na slovenskih tleh, kdaj pa kdaj pa še vedno pokuka v kakšno eksotično deželo, njeno zadnje potovanje jo je vodilo na Kitajsko. Sama pravi; da jo delo plemeniti in kdor dela, se mu ni treba bati, kajti strah zavira ustvarjalnost in se ga je potrebno čimprej znebiti in nadaljevati pot, po kateri si namenjen.

Desklanska likovna skupina pridno razstavlja

Likovna skupina Turističnega društva Korada Deskle - Anhovo je letos v tednu, ko smo praznovali dan žena, razstavila svoja najnovejša dela.

Člani skupine, ki jo vodi mag. Stipe Hečimovič, se družijo že četrto leto. V stekleni dvorani Kulturnega doma Deskle so v nedeljo,

5. marca razstavili olja na platnu z različnimi motivi, predvsem krajinami, Zorana Berdon iz Kanala, Vande Colja iz Deskel, Tonice Kuk iz Kanala, Mirjam Morenčič iz Deskel, Ivica Novak iz Podsabotina, Zorice Razboršek iz Anhovega, Bernarde Skrt iz Kanala, Helene Stanič iz Deskel in Darka Vuga iz Kanala. Razstavljena dela si je ogledalo več sto obiskovalcev, ki so v knjigo vtisov zapisali veliko pohval in spodbudnih želja o nadaljnjem delu.

Likovna skupina deluje skupaj že četrto leto. (Foto: Vanda Colja)

Državni prvak v fitnessu

>> Bojan Perše

Na odprtem državnem prvenstvu v bodybuildingu v Kopru je v kategoriji fitness zasijal Kanalčan Janez Zimic. Lovoriko najboljšega v državi je morebiti napovedoval že prvi uspeh na svetovnem prvenstvu v bodybuildingu v Italiji lansko leto.

Kanal pa ravno ne slovi po številnih storjih za fitness, zato smo Janeza Zimica, ki je v najboljših letih, povabili na klepet.

Kdaj si se začel ukvarjati s fitnessom in kako, da si se sploh odločil za ta šport?

»S fitnessom sem se začel ukvarjati že v osnovni šoli, kasneje pa mi je postajal ta šport vedno bolj zanimiv, tako da se zadnja tri leta ukvarjam z njim profesionalno. Za ta šport sem se odločil, ker sem že kot otrok imel svojega vzornika Arnolda Schwarzenegerja. Najbolj so me navduševali njegovi filmi, predvsem pa on sam s svojim telesom, ki sem ga vedno občudoval.«

Si prvak v fitness kategoriji. Kaj to sploh pomeni in kakšna je razlika z bodybuildingom?

»Lansko leto sem postal državni prvak v fitness kategoriji na odprtem prvenstvu v Kopru. Pri fitness kategoriji ocenjujejo predvsem tekmovalčevo genetiko in simetrijo telesa. Na sami tekmi pa moraš imeti določeno število kilogramov gleda na telesno višino. Lahko bi rekel, da imamo tekmovalci v fitness kategoriji atletske postavbe, medtem ko je pri bodybuildingu predvsem važna čim večja mišična masa in seveda simetrija telesa, kilogrami tukaj niso določeni glede na telesno višino.«

Kako pogosto treniraš in koliko časa porabiš za ta šport?

»Trening fitnessa ne zajema samo treninga v telovadnici, ampak način življenja od ranega jutra pa do večera. Takoj ko se prebudim, moram telesu priskrbeti dovolj beljakovin, ogljikovih hidratov in pomembnih maščob za dobro počutje in kasnejši trening. Jem osemkrat na dan, približno vsake dve do tri ure. Za ta šport moraš živeti in mu moraš biti podrejen, najbolj pomembna pa je disciplina.«

Imaš dobre pogoje za trening?

»Pogoje imam dobre, vendar so s tako količino hrane, ki jo moramo zaužiti tekmovalci, povezani veliki stroški. Z naslovom državnega prvaka sem dobil tudi sponzorja iz Nove Gorice, podjetje ABP-SPORT, ki je glavni zastopnik firme Dymatize. Glavni sponzor pa so mi še vedno starši, ker brez njihove finančne pomoči takih rezultatov ne bi mogel doseči.«

Prehrana je gotovo zelo pomemben faktor, kako paziš nanjo?

»Moj jedilnik za pridobivanje mišične mase temelji predvsem na jajčnih beljakih, pustem

mesu, rižu in krompirju. Veliko pozornost posvečam tudi nenasičenim maščobam. V tej fazi dnevno zaužijem okoli 5000 kcal, to je približno 500 gramov beljakovin, 500 gramov ogljikovih hidratov in ostale nenasičene maščobe. Poleg naravne prehrane uporabljamo tekmovalci tudi veliko dodatkov, predvsem po treningu, ko telo najbolj potrebuje beljakovine in ogljikove hidrate za dopolnitev glikogenskih zalog. Vsak dan zaužijem tudi vitamine, omega-3 maščobe, kreatin in glutamin, kar je zelo pomembno za zdravje in samo počutje.«

Spomin na prvo tekmovanje?

»Prvo tekmovanje je bilo lani v Italiji, in sicer svetovno prvenstvo blizu Firenc. Kljub veliki konkurenci, sem edini med slovenskimi reprezentanti v fitness kategoriji prišel v finale. Ko enkrat stopiš na oder pred tisočimi ljudmi, se tega občutka ne da opisati. Ko enkrat začneš tekmovati, se težko umakneš in prenehaš s takšnim načinom življenja, ker veš, koliko truda si v to vložil. S prvega tekmovanja v Italiji mi je najbolj ostal v spominu odštetan vikend, ki sem ga preživel z najbolj znanimi bodybuilderji iz Slovenije, s katerimi smo se veliko smejali in od katerih sem se veliko naučil o samem prehranjevanju in načinu življenja bodybuilderja.«

Imaš kakšnega vzornika?

»Seveda, osemkratnega svetovnega prvaka v bodybuildingu Ronnia Colemana.«

Kakšen je občutek biti državni prvak?

»Občutek je dober, saj se ti poplača ves trud, ki si ga vložil v ta šport, in odrekanje dobrim jedem. Tudi v fitnessu, kjer treniram

v Ljubljani, je lepo občutiti, da si prvak, saj vsi prihajajo k tebi po nasvete. Če bom v prihodnosti sam kdaj osebni trener v bodybuildingu, so rezultati in ime prvaka še kako pomembni.«

Kaj načrtuješ za prihodnost?

»Letos bom prestopil v bodybuilding kategorijo, kjer je konkurenca zelo močna, tako da upam na vse najboljše. Trenutno lepo pridobivam na telesni teži in upam, da bom do konca leta, ko je čas tekem, čim bolj pripravljen.«

Kaj boš po tvojem mnenju delal čez 15 let? Je to šport za "stare"?

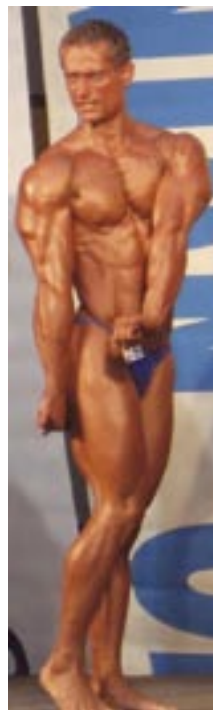
»Vsekakor, najboljši svetovni prvaki so vsi stari čez štirideset let. Če bo čas, denar in predvsem zdravje, bom še vedno treniral in tekmoval, kot sem do sedaj.«

Imaš trenerja, ki ti pomaga?

»Ja, znanega slovenskega bodybuilderja Duška Madžaroviča, ki mi svetuje pri sestavi jedilnikov, treningov in pripravah na tekmo.«

Kakšno sporočilo za naše bralce?

»Opazil sem, da vedno več ljudi hodi v fitness in skrbi za svoj videz ter zdravje. Fitness je zelo prijetna sprostitev za telo in priložnost za medsebojno druženje ter spoznavanje novih prijateljev, tako da priporočam vsem, ki dajo kaj na svoj videz in zdravje, da se odpravijo v fitness. Tega pa na žalost v Kanalu ni, zato sem se odločil, da bi ga morda odprl sam, ampak za to je potrebno precej denarja. Ko pridem domov čez vikend, treniram v svojem majhnem fitnessu, kjer se mi lahko pridružite.«

Janez Zimic na državnem prvenstvu v Kopru. (Foto: Zimic)

Smučarski asi

>> Anže Vinazza 5.r. OŠ Deskle

Na naši šoli nas je vse več, ki svoj prosti čas radi namenimo športu in naravi. Naših uspehov se skupaj z nami veselijo starši, sošolci in učitelji.

Na februarškem področnem prvenstvu osnovnih šol na Primorskem v smučanju so se naši fantje iz 5. razreda odlično odrezali. Na Javorniku so Domen Kamenšček, Matic Rijavec, Danijela Pavlica in Jerneja Zimic osvojili odlično drugo mesto.

Tisti, ki pa imamo radi žogo, se ne moremo upreti košarki, ki ima že dolgoletno tradicijo v našem kraju. Tako smo mladi košarkarji na fe-

stivalu osnovnih šol v košarki, ki je bilo v Novi Gorici, ponosno dvignili pokal, na katerem je pisalo, da smo osvojili 2. mesto. Tekmovalo je osem ekip.

Mladi smučarski asi iz OŠ Deskle. (Foto: OŠ Deskle)

Želimo v tretjo državno ligo

>> Patricija Mori

Kadetinje OK Neptun Kanal so za letošnje leto zaključile s tekmovanjem v kadetski B ligi. Zelo dobro so se odrezale, saj so nad pričakovanji zasedle tretje mesto.

Starejše deklice so marca pričele s tekmovanji v B skupini. Pomerile se bodo z ekipami iz Kopra, Pirana in Solkana.

Za večino deklet so bila tekmovanja v zimskem delu zelo naporna, saj so dekleta istočasno tekmovala tako v kadetski ligi kot v ligi starejših deklic poleg tega pa še v šolskem tekmovanju. V šolskem tekmovanju so naše punce prepričljivo zmagale v svoji regiji (Ajdovščina, Gorica, Tolmin, Idrinja), saj so brez poraza in oddanega niza osvojile prvo mesto. Na četrtfinalnem turnirju, ki se je odvijal v Logatcu, so najprej premagale šolski ekipi iz Kopra in Logatca, potem pa so morale priznati premoč ekipi iz Kočevja (2 proti 1 v nizih). Na koncu so se z osvojenim drugim mestom uvrstile v polfinale šolskih tekmovanj v odbojki.

Poleg šolskih tekmovanj pa se je OŠ Kanal vključila tudi v tekmovanje šolske odbojarske lige (ŠOL), ki se bo za OŠ Kanal pričela aprila. Za to tekmovanje mora šola prijavit moško in žensko ekipo. To tekmovanje spremlja in predvaja POP-TV.

V kratkem bodo s tekmovanji začele tudi najmlajše deklice v mini odbojki. Tu pričakujemo dobre rezultate, saj so naše najmlajše že v prijateljskih tekmah pokazale, da znajo dobro igrati in želijo zmagovati.

Naš klub intenzivno dela in zbira sponzorska sredstva za kvalifika-

Mlade odbojkarice OK Neptuna so se zelo dobro odrezale. (Foto: OK Neptun)

cije za tretjo državno slovensko ligo. Moram povedati, da se o našem delu in rezultatih kar govori in da imajo nekateri občani posluš tudi za žensko odbojko. Pohvaliti pa moram tudi starše deklet, ki spodbujajo svoje punce, da te redno obiskujejo treninge, nekateri pa tudi pomagajo z delom v klubu.

Na koncu moram pohvaliti tudi dve naši igralki Niko Mori in Nino Žnidarčič, ki sta bili zbrani v regijsko reprezentanco in sta sodelovali na turnirju regij v Ljubljani.

Z novimi kadri naprej

>> Alenka Velušček

Twirling zveza Slovenije je v začetku marca organizirala dvodnevni seminar, ki ga je vodil mednarodno priznani strokovnjak Xavier Papin iz Francije. Poleg športnic iz ostale Slovenije se je seminarja udeležilo tudi šest deklet iz Twirling skupine Deskle.

V naši skupini posvečamo veliko skrb strokovnemu izpopolnjevanju članic in si prizadevamo za usposabljanje lastnega trenerskega kadra. Veseli in ponosni smo, da nam je uspelo prav v letošnjem letu, ko praznujemo deset let delovanja pridobiti, trenerski tim. V Zrečah so najstarejša dekleta naše skupine opravila trenerski izpit iz treh oziroma štirih stopenj. Izpit so opravljale pred komisijo, ki ji je predsedoval prej omenjeni strokovnjak iz Francije.

Licenco za trenerko so si pridobile Ana Kralj, Nika Kobal, Tina Maffi, Nena Štendler, Lea Tinta, Ana Kašček in Suzana Šuligoj. Vsem dekletom čestitamo za uspešno opravljen izpit in jim želimo, da bi

Dekletom čestitamo za licenco trenerke. (Foto: Twirling skupina Deskle)

pridobljeno znanje uspešno unovčili na tekmovanjih in ga znale posredovati mlajšim članicam naše skupine.

Ker se bliža državno prvenstvo v twirlingu, želimo vsem tekmovalkam iz Twirling skupine Deskle uspešno tekmovanje z obilo lepih in prijetnih doživljajev. Srečno!

Šolska odbojarska liga

>> Alenka Testen, OŠ Kanal

Naša šola se je z letošnjim šolskim letom prijavila na tekmovanje šolske odbojarske lige (ŠOL), kar je novost v tem športu.

Ligaški del tekmovanja že poteka od 18. januarja letos. Zaradi oddaljenosti naše šole od drugih lokacij (Štajerska, Prekmurje, Dolenjska), smo povabljeni na prvi turnir drugo uvrščenih ekip, ki bo 5. aprila 2006 v telovadnici osnovne šole v Kanalu.

Novost tega tekmovanja je, da na sami tekmi tekmujejo tako fantje kot dekleta in imajo določen čas igranja. Prvi niz igrajo dvajset minut učenke, drugi niz pa dvajset minut učenci. Če pride do tretjega niza pa vsak po deset minut. Število točk pa se na koncu sešteje in zmagata ekipa, ki je zbrala največ točk.

Vsaka ekipa mora obvezno prijavit tudi svojo navijaško skupino, ki se predstavi na samem tekmovanju. Navijačice posameznih ekip med seboj tekmujejo in poskrbijo za dobro vzdušje na tekmi. Vključitev v ŠOL je velika promocija za našo šolo in seveda tudi za našo občino. Tekmovanje bo spremljala tudi komercialna televizija POP-TV, kar bo še pripomoglo k prepoznavnosti naše šole po Sloveniji.

Glede na to, da našo šolo zastopajo fantje in dekleta, ki pridno trenirajo v klubih, lahko pričakujemo dobre rezultate in pravo borbo na igrišču. Vabljeni!

Anhovsko nogometno moštvo

>> Vanda Colja

Pred nami je več kot štirideset let stara črno-bela fotografija, na kateri se smehljajo anhovski nogometaši. Fotografija je bila last Ljuba Čefarina iz Deskel. Želel je, da bi v občinskem časopisu Most predstavili nogometaše tovarne cementa v Anhovem, ki so v skromnih razmerah vztrajno trenirali in igrali nogomet.

Huda bolezen je Čefarina priklenila na posteljo. Pred nastankom članka je klonil, tako da objave ni dočakal. Ker obljube nismo hoteli prelomiti, sta nam dejstva o anhovskem nogometu predstavila njegova žena Ana in Filip Erzetič, nogometni vratar od leta 1952 pa do 1967.

Erzetič si je ogledal fotografijo, se nasmehnil in kot bi ustrelil z lovsko puško naštel imena fantov. Zapisana so pod fotografijo. Poleg teh nogometašev pa je ekipo sestavljalo še več stalnih in občasnih igralcev: Renato Šifer, Franc Ninin, Jože Erzetič, Jure Perfeta, Jože Koncut, Mario Žafran, Joško Simčič, Rudi Močnik, Vinko Čargo, Niko Čargo, Tone Čargo, Giorgio Lisica, Andrej Gorjanc, prvi vratar (bilo jih je več) je bil Pavel Konjedic, nato Evgen Vitez, garderober je bil Karlo iz Plavi. Pavel Konjedic in Osvald Drnovšček sta bila tako dobra, da ju je selektor izbral za člana goriške ekipe. Ljubo Čefarin pa je bil kot mladinec izbran v slovensko državno reprezentanco. Udeležil

se je priprav, vendar zaradi bolezni ni mogel odigrati tekme. Zvrstilo se je tudi več trenerjev. Filip se spominja Drnovščka, pa Degana, zadnji je bil Ivo Krašček.

Kot vsako športno dogajanje je tudi nogomet potegnil za seboj družine, prijatelje in številne navijače, ki so ob sobotah in nedeljah spremljali tekme na igrišču v Rodežu, čez teden pa se o njih in njihovih rezultatih na dolgo in široko pogovarjali, tako kot to počnemo danes, ko odhajamo na odbojkar-ske tekme.

Tovarna cementa v Anhovem je imela svojo nogometno ekipo vse od svojega nastanka, torej že pred vojno. Igrišče v Rodežu je bilo dostopno le nekaterim domačinom in italijanskim uradnikom. Nogomet se je začel sistematično razvijati šele leta 1955, ko so ustanovili nogometni klub Anhovo, ki je sodil pod okrilje športnega društva. To je pomenilo, da ima ekipa vodstvo, ki skrbi za njen razvoj. S tem imenom, čeprav so jih vsi klicali anhovski nogometaši, so nastopali po vsej Primorski.

Začeli so skromno. Fantje so se za žogo podili tudi v dežju ali po dežju, ko je bilo igrišče zaradi lukenj polno vode in luže. Ni bilo ne garderobe ne tušev. Umili so se kar v bližnji Soči.

Na tekmovanja v Ajdovščino, Postojno, Branik, Izolo, Novo Gorico so se vozili s tovarniškimi avtobusom, ki so mu rekli

leončino. Tovarna jim je tudi priskrbela malico in kosilo.

Med najpomembnejše tekme je Filip naštel italijanski turnir, ko so na domačem igrišču zmagali 2:0, z ekipo Krim iz Ljubljane so dosegli rezultat 2:2, proti Olimpiji pa so izgubili s 7: 0. Vendar je bilo za tak izid krivo strokovno vodstvo, ker so jih speljali na igrišče v Novo Gorico. Če bi igrali na domačem terenu, se danes opravičuje Filip, kjer so poznali vsako luknjo, kamenček in odskok žoge, bi bil rezultat drugačen. V Novi Gorici je bilo na gladkih tleh nemogoče zmagati.

Niso pa igrali le resnih in pomembnih iger. Za navijače in domačo publiko, posebno ob praznikih, kot sta bila praznik dela 1. maj in dan mladosti 25. maj, so predstavili tudi zabavne igre, kjer so se pomerili na primer debeli proti suhim.

Ko je tovarna Salonit Anhovo potrebovala več prostora za razvoj in modernizacijo, je leta 1973 uničila nogometno igrišče v Rodežu in na tem prostoru zgradila halo za svoje potrebe. Nogometašem in ljubiteljem nogometa v zameno ni ponudila ničesar. Danes se anhovskega nogometa spominjajo le tisti, ki so bili kako-rkoli z njim povezani. Današnja mladina ne ve, da so se pred tridesetimi in štiridesetimi leti mladi fantje tod preizkušali v nogometu, da so se trudili postati veliki nogometaši ter da so bili bratje, očetje in matere velikokrat ponosni na njihove nogometne uspehe.

Ekipo nogometnega kluba Anhovo leta 1963 v Dekanih. Z leve proti desni stojijo: Vilko Vodičar, Silvo Jug, Filip Erzetič, Ivo Krašček, Peter Ambrožič, Alojz Sosolič, Ludvik Koncut in trener Osvald Drnovšček. Cepijo: Edvard Posega, Ninič Branko, Ljubo Čefarin, Karlo Krajnik in Franc Simčič. (Fotografija je last Čefarinovih.)

Odbojkarški spektakel v Kanalu

>> Bojan Perše

Kanal je v času od 20. do 22. januarja gostil finale pokala v odbojki. Prireditelj, ki se je prvič odvijala na domačem terenu, je ponudila tisto, kar si navijači in odbojkarji vedno želijo.

Veliko dobre odbojke in navijanje vredno kakšnega španskega nogometnega velikana. Že število gledalcev (po nekaterih ocenah jih je bilo okrog 1000) je veliko obetalo, najbolj pa so presenetili navijači s svojo organiziranostjo, ki je bila pod taktirko Kluba kanalske mladine in vodje Iztoka Bavdaža. Napovedovalca se praktično ni slišalo, dvorana pa se je prav tresla zaradi različnih bobnov, siren in pevsko razpoloženih navijačev, ki so bili pobarvani v bojne Salonitove barve.

Napetost je dosegla vrhunec, ko je Salonit v polfinalu premagal Pomurje in se je obetal prvovrsten finalni boj. Zaključek finala je bil za tiste s slabšim srcem že kar nevaren, zaradi velikega števila zaključnih

žog. Popolnemu uspehu je manjkala le zmaga, vendar to ni skazilo doživetja, saj se je ekipa Salonita srčno borila do konca, prav tako pa tudi navijači. Ploskanje nasprotni ekipi ob njihovi zmagi pa je pokazalo, da poraz prenašamo moško in da je bilo navijanje pošteno. Takšnih športnih dogodkov v Kanalu si lahko le želimo, prepričan sem, da ekipa Salonita tudi. Vsi vemo veliko povedati o tem, kakšna naj bo igra, na turnirju pa smo videli tudi, kako bi morali navijati.

(Vse fotografije je posnela Barbara Fajdiga Perše.)

Liški pustje v Šmartnem v Brdih

>> Miran Pregelj

Ni naključje, da so se v Šmartnem prav ob času, ko smo praznovali odhod zime, odločili za razstavo tradicionalnih Liških pustnih mask.

V vasi Šmartno v Brdih so s pomočjo ministrstva za kulturo in občine, obnovili briško hišo 38-40, ki bo namenjena kulturi in turističnim dejavnostim. Lepo obnovljeni prostori sedaj ponujajo ogled avtohtonih pustnih mask s področja Liga in Drežniških Raven.

Prav za naš prostor je izjemno pomembna zbirka Liških mask, ki jih je za to razstavo posodil Goriški muzej.

V petdesetih letih 20. stoletja je slikar in narodopisec Pavel Medvešček opisal Liški pust. Branko Žnidarčič pa je po spominu iz mladosti in opisih Pavla Medveščka maske iz tolčene bakrene in aluminijaste pločevine tudi oživel. S skupino navdušencev iz Liškega območja sedaj obujajo in ohranjajo tradicionalne maske in šege kot na primer možjeto (predpustni sprejem fantov).

Liški pustje pa so letos že dober teden pred uradnim začetkom predpustnega rajanja obiskali Kanal in na trgu pred občino hrupno in veselo preganjali dolgočasno zimo, kar si lahko ogledate na spodnjih fotografijah.

Liški pustje so preganjali zimo v Kanalu. (Obe foto: Barbara Fajdiga Perše)

Pomlad trka na vrata

Letošnja zima je bila zares tista ta prava zima - dolga, mrzla in s snegom. Zato smo na tej strani že decembra sanjali o toplih krajih. Pobarvati ste morali čisto poletni motiv.

Laura Mavri iz Kanala si ga je zamislila dokaj tradicionalno: rumeno sonce, modri oblaki, jasno in čisto nebo in temno modro morje, ki je polno rib in mehkužcev. Najbolj izvirno pa je pobarvala veliko ladjo, ki bi nas lahko odpeljala v tople kraje. Zato bomo Lauro Mauri, ki stanuje na Vojkovi 17 v Kanalu, nagradili. Čestitamo.

Čisto pomladansko pobarvanko pa je pripravil Matija, ki komaj čaka, da bo videl, kako jo boste pobarvali. Mogoče pa boste tej risbici še kaj dodali ali pa boste kar novo narisali. V uredništvu smo veseli vsake risbice, ki jo bodo lahko drugi otroci pobarvali. Torej vaše risbice s črnim flomastrom in pobarvanke pričakujemo na naslovu **Glasiło Most, Trg svobode 23, 5213 Kanal.**

Nagrajena pobarvanka Laure Mavri.

Glasiło Most
Ime in sedež izdajatelja: Občina Kanal ob Soči, Trg svobode 23, 5213 Kanal
Odgovorna oseba izdajatelja: Miran Ipavec
Odgovorna urednica: Tina Pintar
Člani uredniškega odbora: Vanda Colja, Bojan Perše, Miran Pregelj in Darja Skrt
Naslov uredništva: GLASILO MOST
Trg svobode 23
5213 Kanal
GSM odgovorne urednice: 051/33-44-82
Elektronski naslov glasila: glasilost2003@yahoo.com
Spletna stran: www.obcina-kanal.si
Oblikovanje: IMC d.o.o.
Tisk: Grafika SOCA
Število izvodov je 2.500 in ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini Kanal ob Soči brezplačno.
Glasiło Most je vpisano v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno številko 705.

